

ratura priča, da so učitelji v tem oziru absolutno nekompetentni sodniki. Med našimi sotrudniki je komaj deset učiteljev. To so dobri in zanesljivi sotrudniki. Povedati pa moramo tudi, da nas ni nihče tolikrat zapeljal in zlorabil, kakor prav nekateri učitelji, tako da smo postali jako nezaupni in sprejemamo o kožljivih stvareh samo še dopise takih učiteljev, o katerih vemo, da so zanesljivi kakor skala in da nas ne bi nikdar mistificirali ali zlorabili. Naš list stori, kar je v obstoječih razmerah mogoče in zažuje nam popolnoma priznanje najmerodajnejših slovanskih politikov in žurnalistov, da je „Slov. Narod“ eden najboljših in najzanimivejših slovanskih listov v Avstriji. Spričo takemu priznanju merodajnih oseb nas pač pušča hladne mnenje „Tovariševga“ člankarja. Le v pojasnilo bodi povedano, da o razdružitvi zakona nalašč nismo hoteli razpravljati, da bi klerikaleci ne imeli novega orožja proti narodno-napredni stranki. S peticijami se nič ne odloči; v državnem zboru odloči le moč; če bodo svobodomiselnih stranke imele dovolj moči, bodo izvedle razdružitev zakona, če ne, pa ne. Na tem podpisani na peticiji ne bodo nič izpremenili. Mi nismo hoteli mešati te stvari in dajati klerikalcem prilike za novo agitacijo in mislimo, da smo postopali pametno, četudi „Tovarišev“ člankar tega ne pojmi.

Povedali smo odkritosrčno in pošteno svoje mnenje. Zdelo se nam je to potrebno, kajti v učiteljstvu se že davno opazujejo različne struje in nastopajo različni učitelji tako, kakor da bi živela narodno-napredna stranka samo od milosti učiteljstva. To je krvava zmeta. Učiteljstvo nam lahko verjame, da je korist, ki jo ima narodno-napredna stranka od učiteljstva, tako borna in malopomembna, da bo stranka podpora učiteljstva v celoti prav lahko pogrešala. Na Kranjskem je kakih deset učiteljev, ki so za stranko več storili, kakor vsi drugi skupaj — ti so edini, s katerimi je stranka doslej računala in to so možje, ki so glede „Učiteljskega Tovariša“ in njegovega postopanja ravno tistega mnenja kakor mi.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

— registrovana zadruga z omejenim jamstvom. —

Promet do konca mal. srpana 1906 K 177.464.06.

Naznanilo. Kdor želi od zadruga kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Kršenje zakonov v Istri.

Pod tem naslovom smo povedali v 14. številu našega lista, kako koprski okrajni šol. svet in deželni šol. svet za Istro v Trstu kršita točko c § 20. deželnega zakona z dne 27. julija 1875. V 16. številu smo povedali, da je učiteljstvo ušlo utok proti odloku dežel. šol. sveta z dne 16. marca t. l., št. 733. Nam ni potreba ponavljati tega odloka, kjer je bilo določeno, da se ima izvršiti volitev učiteljskega zastopnika v okrajni šol. svet po glasovnicah, ker smo ta odlok ponatisnili in povedali, da se ima volitev vršiti po okrajni učiteljski skupščini. V tem smislu je bil vložen utok. Ker določuje istrski dežel. zakon z dne 27. julija 1875, št. 18, v § 41., da imajo utoki, vloženi proti sklepom dežel. šol. sveta, odložilno moč, ako so vloženi

v 14 dneh po vročitvi po dež. šol. svetu na ministrstvo za bogoslužje in uk, smo pozvedovali, kaj bo z volitvijo. Ako bi dež. šol. svet upošteval zgoraj navedeni § 41., bi moral odložiti volitev do rešitve pravočasno vloženega utoka. Temu pa ni navajen deželni šol. svet v Trstu, da bi upošteval zakonita določila, in volitev se je izvršila brezozirno, samo s tem razločkom, da se niso prešteli glasovi 15. aprila, pač pa šele 19. aprila. Kaj je bilo temu vzrok, ne vemo, a misliti se da marsikaj, med drugim tudi to, da ni imel noben absolutne večine, in v 4 dneh se je izobnalo še potrebne glasovnice. Kaj je bilo, kdo more povedati, ko je bila komisija tako sestavljena, da učiteljstvo, ki je volivee, ni imelo k nji pristopa.

Zvedeli smo tudi, da je bilo oddanih od 110 glasovnic le 72, med katerimi je bila ena prazna. Izvoljenec Jakob Benedetti, ravnatelj meščanske šole v Piranu, je dobil 51 glasov, in komisija ga je proglasila izvoljenim. Vendar vsa ta nezakonita volitev ni imela uspeha, ker se je izvoljenec odpovedal v seji okraj. šol. sveta dne 26. maja. Mi sicer ne vemo, kaj je izvoljenca privedlo do tega, a vendar moramo reči, da je bil to jako umesten čin spričo zgoraj opisanega nezakonitega postopanja.

Ne vemo sicer, ali je ministrstvo rešilo po učiteljstvu vloženo pritožbo, vendar smo pa zvedeli, da je imela pritožba uspeh. Pred pritožbo ni bilo ni sluha ni duha o okraj. učiteljski skupščini, a sedaj pa smo zvedeli, da je okraj. učit. skupščina sklicana na 29. septembra t. l. in poleg drugih točk dnevnega reda je tudi volitev zastopnika v okraj. šol. svet. Torej lahko rečemo, da je pritožba dosegla svoj namen.

Mi bi svetovali učiteljstvu koprškega okraja, slovanskemu in italijanskemu, naj se dogovori samo med seboj in naj soglasno izvoli v okraj. šol. svet zastopnika, ki zna in hoče braniti po zakonu učiteljstvu zajamčene pravice. To je glavno in prvo, ker tu nima in ne more odločevati narodnost. Pravica je pravica, in zakoni so eni in isti za Slovane in Italijane.

Deželne skupščine tudi ni bilo že 24 let. Tudi to bo treba izsiliti, a za sedaj ne rečemo drugega kakor, učiteljstvo obeh narodnosti naj se samo dogovori, kako bo do tega prišlo. Učiteljstvo koprškega okraja ima lepo priložnost sedaj, ko se obdržujeta oba oddelka skupščine v Miljah.

Druge točke dnevnega reda nas za sedaj ne zanimajo, a vendar prosimo, da nam kdo poroča o izidu skupščine. Reči moramo, da je čas za skupščino neprimeren, ker prične v Istri šolsko leto 16. septembra, a 29. je že učiteljska skupščina. Kdor se hoče pripraviti, bo moral to narediti že med počitnicami, ker v ono malo dneh ob pričetku šol. leta mu bo to težko mogoče.

Dnevni red je za tako kratek čas, t. j. za pol dneva, gotovo preobširen, ker je popoldan po dnevnem redu določen za ogledovanje plavžev v bližnjem Škednju. Pozna se, da je ta skupščina izsiljena s prej navedenim utokom, a vendar rečemo, da je bolje nekaj nego nič.

Prvi učiteljski merkantilni kurz v Ljubljani.

Za povzdigo vsestranske izobrazbe slovenskih obrtnikov in trgovcev so skrbeli pri nas do zadnjih časov sila malo. Komur so znane naše razmere, ta ve, da so namenoma metali polena pod nogo vsakemu, kdor je hotel kakorsikoli biti pomagati tema stanovoma; to pa posebno še od tiste strani, ki je poklicana najprej, da se zavzame z vso agilnostjo za obrtnike in trgovce. Za to ni čuda, da imajo skoro izključno v svojih rokah največja podjetja na slovenski zemlji samo tuje. Če imamo tu-